

5^ο Γενικό Λύκειο Βέροιας

Σχολικό Έτος 2012 – 13
Χειμερινό Τετράμηνο

Α' Λυκείου

Σχέδιο Ερευνητικής Εργασίας

Επιμέλεια: Αριστοτέλης Παπαγεωργίου

1. Θέμα του project

Λαϊκός πολιτισμός – Ήθη και έθιμα

2. Πεδίο αναφοράς και όρια της έρευνας

- Η λαϊκή παράδοση αποτυπώνει δυναμικά την ιστορική μνήμη των κοινωνιών
- Η έρευνα εστιάστηκε στα ήθη και τα έθιμα του κύκλου της ζωής (διαβατήρια έθιμα του βίου) ►
  - γέννηση
  - βάπτιση
  - αρραβώνας και γάμος
  - εγκυμοσύνη
  - κηδεία και επιμνημόσυνες τελετές

3. Η ομάδα εργασίας

Συμμετείχαν 20 μαθητές της Α' τάξης:

1. Βασιλείου Χρήστος
2. Ελευθεριάδου Αναστασία
3. Καραγιάννης Προκόπης
4. Καραντώνας Βαγγέλης
5. Κουτσαντάς Θωμάς
6. Κυριακόπουλος Θωμάς
7. Μητριτώνης Δημήτρης
8. Μπαλτζής Αντώνης
9. Μπέκας Κώστας
10. Μπζιούρης Χρήστος
11. Μωυσίδης Χάρης
12. Ντόκα Αναστασία
13. Παπαδόπουλος Αντώνης
14. Παπαδόπουλος Μπάμπης
15. Παππά Μαρία
16. Παυλίδης Θανάσης
17. Τζιμογιάννη Καλλιόπη
18. Τσίπη Μαριέττα
19. Τσίρης Θεοχάρης
20. Τσιτινίδης Σταύρος

Νικηφόρος Λύτρας, Τα κάλαντα

4. Δραστηριότητες – Στάδια έρευνας

- Οι εκπαιδευόμενοι σε κοινή συναίνεση με το διδάσκοντα (= «συμβόλαιο μάθησης») χωρίστηκαν σε υποομάδες και ανέλαβαν να παρουσιάσουν την εθιμική παράδοση της Ημαθίας κατά γεωγραφικές ζώνες και φυλετικές ομαδώσεις
- Αποφασίστηκε να παρουσιαστούν τα διαβατήρια έθιμα σε χρονολογική κλιμάκωση. Επιλέχθηκαν οι ομάδες πληθυσμών από το Ρουμλούκι, την περιοχή των Πιερίων, τις βλαχικές κοινότητες, την ευρύτερη περιφέρεια της Νάουσας καθώς και των Ελλήνων προσφύγων του Εύξεινου Πόντου, της Θράκης και της Μικρασίας

- Στο αρχικό στάδιο της διδακτικής διαδικασίας οι μαθητές κατατοπίστηκαν για τη μεθοδολογία των projects καθώς και για τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών με έμφαση στο πεδίο μελέτης της λαογραφικής επιστήμης. Συγκεκριμένα ενημερώθηκαν για:
  - τη σύνταξη ερωτηματολογίου
  - την τυπολογία της συνέντευξης (δομημένης και ημιδομημένης)
  - τη διερεύνηση πρωτογενούς ιστορικού υλικού
  - την αξιοποίηση της βιβλιογραφίας
  - τη δημιουργική αναζήτηση και διαχείριση των πληροφοριών (Κοινωνία της Πληροφορίας) στο διαδίκτυο και τον κυβερνοχώρο

- Ακολούθως ορίστηκε η δέουσα στρατηγική για την περισυλλογή, κατάταξη, αξιολόγηση και τελική παρουσίαση των δεδομένων επεξεργασίας σε προσυμφωνημένο χρονικό διάστημα
- Κάθε υποομάδα κινήθηκε σε αυτόνομο πλαίσιο μελέτης. Επεξεργαζόταν το συγκεντρωμένο υλικό κατά ενότητα και εν συνεχεία συζητούσε τυχόν απορίες και ζητήματα προβληματισμού με τον υπεύθυνο του σχεδίου δράσης. Σε κάθε ερευνητικό στάδιο, με την αποπεράτωση συγκεκριμένων εργασιών, ακολουθούσε σύντομη εισήγηση και προβολή τους σε ηλεκτρονική μορφή. Οι εκπαιδευόμενοι συνεπώς είχαν τη συνολική εποπτεία του project σε κάθε φάση της εξελικτικής του πορείας. Παράλληλα εξέφραζαν τις απόψεις τους, διατύπωναν τυχόν ενστάσεις και αντιρρήσεις και προέβαιναν στις αναγκαίες τροποποιήσεις

Νικόλαος Γύζης, Τα αρραβωνιάσματα

5. Διδακτικές παρεμβάσεις

- Προκειμένου να διασφαλιστεί η απαραίτητη ευελιξία και πολυμέρεια στο σχέδιο εργασίας υπήρξαν και ανάλογες διδακτικές παρεμβάσεις. Στο πρόγραμμα δεκατεσσάρων εβδομάδων, που συνολικά διάρκεσε το project, δόθηκε η ευκαιρία να αξιοποιηθούν και ορισμένες παλαιότερες εργασίες και δημοσιεύσεις του διδάσκοντα με ομόλογη θεματική. Μετά το πέρας της προβολής οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις και μετείχαν σε αντίστοιχες δράσεις. Συγκεκριμένα επρόκειτο για:
  1. Το άρθρο «Χωριά των Πιερίων – Ιστορική μνήμη και πολιτισμική παράδοση»

2. Το άρθρο «Τα οδωνύμια μίας πόλης ως πηγή της τοπικής ιστορίας – Η περίπτωση της Βέροιας» σε συσχέτιση και με τα πορίσματα από το αντίστοιχο σχέδιο δράσης που υλοποιήθηκε στο σχολείο κατά το διδακτικό έτος 2011 -12
3. Το διαδραστικό εκπαιδευτικό λογισμικό «Βέροια: διαχρονική ανάγνωση του αστικού τοπίου» (=μία ιστορική περιήγηση στο χώρο και το χρόνο)
4. Η εργασία «Οι βυζαντινοί ναοί: μία διδακτική προσέγγιση»
  - Η υλοποίηση ενός σχεδίου εργασίας προϋποθέτει εξωστρέφεια, ανάληψη πρωτοβουλιών και δυναμική σύμπραξη των εκπαιδευομένων. Με κριτήριο αυτήν την αρχή αναφοράς πραγματοποιήθηκαν και δύο εκπαιδευτικές επισκέψεις – ξεναγήσεις:

1. στο «Σύλλογο Βλάχων Βέροιας» και
2. στο «Ιστορικό Αρχείο Βέροιας» (τοπικό παράρτημα των Γενικών Αρχείων του Κράτους)

Γεώργιος Ιακωβίδης, Παιδική συναυλία

6. Διαπιστώσεις και εκτιμήσεις

- Μεθοδολογικά εφαρμόστηκαν:
  1. οι αρχές του project ως ψυχοκοινωνικού παιδαγωγικού μοντέλου μάθησης
  2. ο «καταιγισμός ιδεών»
  3. η στρατηγική της κατευθυνόμενης διερεύνησης
  4. η διαλογική διδασκαλία και συνεχής ανατροφοδότησή της
- Οι εκπαιδευόμενοι:
  1. ήρθαν σε δημιουργική επαφή με εκφάνσεις της λαϊκής κουλτούρας και σύγχρονες αναβιώσεις του παραδοσιακού πολιτισμού

2. διεύρυναν μαθησιακά το γνωστικό τους ορίζοντα
3. ασκήθηκαν στην εφαρμογή συλλογικών δραστηριοτήτων
4. αυτενέργησαν και έλαβαν πρωτοβουλίες
5. σε επίπεδο μεταγνωστικό προέβησαν σε επαρκή αυτοαξιολόγηση

- Το τελικό παράγωγο προϊόν περιλαμβάνει φάκελο με τις εργασίες των μαθητών. Διανεμήθηκαν ηλεκτρονικά σε όλους τους συμμετέχοντες καθώς και στον αρμόδιο εκπαιδευτικό που έχει οριστεί ως επικεφαλής για την επιστημονική επίτευση και υλοποίηση των σχεδίων δράσης. Εφόσον φυλάσσονται στο αρχείο του σχολείου, είναι προσβάσιμες και διαθέσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Νικηφόρος Λύτρας, Επιστροφή από το πανηγύρι